

Szerkesztési iroda:

Nagy-Becskek, Zápolya-utca 1-ös szám,

hová a lap szellemi részét illet minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felajánlások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 12 fr.
Félévre ———— 6 „
Negyedévre ———— 3 „
Egy hóra ———— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1896.

XXV. évfolyam, 249. szám.

Csütörtök, október 29.

Választások után.

Nagybecskerek, október 29.

Torontál vármegye tizenegy kerületében gyakorolták tegnap a választó polgárok alkotmányos jogukat s mi őszinte örömmel konstatálhatjuk, hogy valamennyi kerületben a szabadelvű párt zászlaját vitték győzelemre. Annyival örvedetesebb a liberális párt e győzelme, mert sohasem fejtett ki oly kétségbeesett küzdelmet az ellenzék, mint épen a jelen választások alkalmából. Képviselve volt a 48-as, a szocialista és természetesen a nemzeti párt, mely ezuttal biztosra vette győzelmét. Ámde épp Apponyi hívei hagyták cserben vezérüket, mert a torontálmegyei választóközönség belátta, hogy azon fényes vívmányok után, melyekkel az utolsó országgyűlés dicsekedhetik, csakis a szabadelvű párt lehet hivatva arra, hogy államkonszolidáló politikánkat vezesse. S láttuk, hogy a nemzeti párt hívei egymás után hagyták el a kicsinykedő pártot, melynek multjában kevés öröm, de jövőjében még kevesebb remény van, s ájtettek a szabadelvű párt táborába, melynek zászlajára fel vagyon írva a jelszó: becsületos munka.

A választási eredményt illetőleg az egész országban kedvező képet nyújt a tegnapi választás.

Minden háborúnak vannak győztesei és csatavesztői. A harc idején nő a harcvágy. A harc idején a legyőzött ellenbosszúja. A harc az önbizalmat fokozza, vagy a lemondás érzetéhez vezet. A harc baráti szívekben kérérlhetetlen ellenséget támaszt. A harc a rombolás kultusza. Nemzetek tragédiája volt, ha tulnagyon áhitották a harci dicsőséget.

A magyar társadalom is tegnapi harcot vívott, melyben országos jelszavak, egyéni érdekek, felekezeti eltagoltság és szenvedelem vívták alkotmányos tusáikat. A harci klenodiumok az utca sarába mártva, szívekben ellenszenv, egyfelől bizva-bizás, másfelől lethargia.

Minden választáson megtörtént, hogy itt-ott decomponálta a társadalmi osztá-

lyokat az alkotmányos mérkőzés és ennek szomorú következményét a köz minden vonalon megsínylette: hanem a mostani választás még szomorubb kimenetellel és következményekkel kecsegtet az ország némely vidékén. Eddig a közéleti jelszavak választottak el, most a felekezeti gyuanyag robbantja föl a magyar társadalmat. Eddig a világesemények második vívmányát, az ember és ember közötti egyenlőséget respektáltuk, most a választási harcok közben behurcoljuk az új gyuanyagot: hogyan imádjá embertársunk az ő istenét.

Minden társadalmi mozgalmunk baloldara vagy erőtlensége közben csak arra vethettünk, hogy társadalmunk kicsiny és nem tart össze.

Mintha ezzel a választással sok helyütt az utolsó hidat is elégették volna, melyen a magyar társadalom átmehetett volna, hogy egyesüljön.

Az emberekben elkeseredés, izzó gyűlölet, csömör és szilárd elhatározás érik, hogy a közéletnek munkálkodásukat nem szentelik, mert az felettébb háládatlan.

Ki adja meg ennek az árát? A köz. Azok a közügyek, melyeket így is lagymatagul, nagy immel ámmal szolgáltak.

Nincsen ez jól tisztelt győzők és legyőzöttek!

Aznak a harcnak, melyet most vívtunk, nem szabad uszító hatalommal bírnia a társadalom szétválasztására, a zászlók begöngyölítettén, száműzük a keserűséget, amely szívünkben meggyült. Oly kevesen vagyunk, hogy nekünk sem meglankadni, sem összekülönbözni nem szabad.

Tekintsük ez alkotmányos mérkőzést a meggyőződés erőpróbájának s nyugodjunk bele, ha nem a mi elvünk s meggyőződésünk győzött és viszont ne kényszerítsük diadalmamurunk nyegle tüneteivel a kisebbséget jogos retorzióra.

Hiszünk a magyar társadalom tapintatában, hogy a felkorbácsolt választási szenvedélyeket is úgy a megnyugvás

enyhületébe göngyölítik, mint a választási zászlót és nem engedik, hogy a nemesebb társadalmi feladatok szoruljanak háttérbe.

Vállat vállhoz, fogjunk kezét, mutassuk meg, hogy az alkotmányra érett nemzet vagyunk; mutassuk meg, hogy telik még mi tőlünk is nagy munka.

HIREK.

Tájékoztató.

Oktober 31. Képv. választás Nagybecskereken.
November 16. Közig. bizottság.
November 19. Vásár Nagybecskereken.
Pitzyle Szaniszló egyedüli diplomirozott fogorvos specialista Torontálmegyében. Nagy-Becskekereken Baurféle házban Ferencz-József téren. Rendel. naponta.
A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— A megyei tisztikar köréből. A főispán Eiler Péter számgyakornokot a VII. k. alszámvevői állásra, helyébe pedig Schupfer Károly számgyakornokot léptette elő, illetőleg ideiglenes minőségben helyettesítette.

— Állami telefon N. Kikindán. A Torontálmege területén létesítendő közhasználatu törvényhatósági távbeszélő hálózattal egyetemben Nagy Kikinda város területén is közhasználatu áll. városi távbeszélő hálózat létesül. A miniszternek ezt a szándékát a tomesvári posta és távirdu igazgatóság a napokban közölte a várossal.

— Zsutty Pál plébános. Zsutty Pál máslaki plébános 51 éves korában meghalt. Zsutty Fönlakon született és 1868. július 11-én szenteltetett pappá. Miután Nagy Jécsán és Csátádon mint káplán működött, két évvel később a máslaki plébános adminisztrátorává, 1873. óta pedig plébánosává lett. Az elhunyt kiváló zenei tehetség volt és nagy művészettel játszott a hegedűn. A temetés holnap délután megy végbe Máslakon.

— Gyorgyevits visszalépett. Nagybecskereken a következők olvashatók a falragaszokon:

Minthogy dr. Gyorgyevits Milos ur a neki felajánlott képviselő-jelöltséget elfogadni nem akarja, más jelölről pedig az idő rövidsége miatt már nem gondoskodhatunk, ezennel kijelentjük, hogy dr. Gyorgyevits képviselőjelöltségétől határozott kívánságához képest kénytelenek vagyunk elállani és ennek folytán a jelen képviselő-választásban sem fogunk részt venni, felhívjuk

A „TORONTÁL” tárczája.

Választási történet.

— A „Torontál” eredeti tárczája. —

Irta: Gáthy Bálint.

— Eredj szolgám, nézz szét magyar népem között, mit csinálnak, mit mivelnek, mért a vigasság, harangozás, imádkozás, örömmámor. Rég hallok már zajt, vigalmat, okát tud meg s jöjj azonnal.

Nagy mogorván készül Péter, kulcsát másnak átadja s szárnyat öltve szélesebben lenn terem a határszélén. Amulattal áll egy szikla égbetűző magas ormán s bár fényhez, égi fényhez szeme szokva, törülgeti szorgalmasan, mert mi pompát és ragyogást lát a földön, megbűvöli szívét, lelkét.

Gondolkozik, hát biz ez magasztos angyalok dicséneke

Köpenyét, mi láthatatlanná teszi testét, összefogja és leszállva az oromról, bebállag egy közel fekvő kis faluba.

A falunak kis harangja imára hív, csengve-bongva s áhitattal az emberek összegyűlnek, énekelnek, könyösepp tör ki a szemekből, a szív, az ajk reszket, remeg s midőn elhal ajkukon a buzgó ének, a pap fölép a szószékre. Beszél harczról, szenvedésről, szomorú, majd dicsőséges nagy napokról. Gondolata visszaszárnnyal rég időkbe s századoknak küzdelmeit felsorolja rendsorra. Majd kezeit összetéve, az Ur felé száll könyörögve és áldást kér, engedelmet, hogy a magyar itt e földön megélhetett ezerévet.

Péter újra elővette vándorbotját, u'nak indul. Erdő, mező, falu, város sorra tűnnek el mögötte s alig akad rejtett fészkek, hol magyar ne ünnepelne. Majd feltűnik egy ragyogó tündérváros a határon. Így dörmög: Hiszen itt magyar földön szinte jobb, mint a mennyországban.

Történetesen június 8-án volt itt nálunk Péter az égből, a káprázatos ünnepségek voltak reá oly nagy hatással.

Majd, hogy magyar földön feledte magát, de szárnyra kelt s csakhamar kopogtatott a mennyország ajtaján.

— Ki az?

— Péter.

— Az Ur ébren van, türelmetlenül vár. Nem tudja megérteni elmaradásodat.

— Uram! — kezdi Péter, állván az Ur szármolyánál — bűnnek ne tartsd hosszú késedelmemet. Neked mond hálát a magyar, hogy a boldog földön ezer évig engedted élni Mennyországban se láttam én olyan ünnepet. — És Szent Péter búbjós nyelven beszélt, szájtátva jöttek hallgatni István, László, Béla, Hollós Mátyás, Lajos, az Anjou, kik az ezer év alatt megdicsőültek. Hálászolozsmára nyitlak ajkaik: dicsőítvén a magyarok nagy istenét.

... Egy reggelen szokatlanul gyors izenet jött Péternek, ki a mennyország kapuját őrizte: — Az Ur izen, menj azonnal le a földre s nézz körül, mi zűrzavar van?

Péter tüstént szárnyat öltve, utra készült. Örült az Ur e nagy kegyén, mert mióta lent járt, egyre titkos vágyat érzett erre.

Meg nem pihent, szét se nézett, egyenesen arra vette útját, ahol fekszik ama tündérváros.

Amint megegy egy határban, szembe jönnek csoportosan, kurjongatva zászlók alatt. Integtetett bizalmasan, gondolva, hogy majd megállnak. De hirtelen megdöbbenve ugrott félre s nem is tudta mit feleljen, midőn reá ordítottak:

— Ki a vivát?!

Gondolva, tán bortol vagyon így nagy kedvök és odább ment. Am alig tett néhány lépést, más csoport jó nagyobb zajjal, más név írva a zászlóra s amint az utfelre kiállt, ismét reá kiáltottak:

— Ki a vivát?!

Ej, bizony, tán végefelé jár az ünnep és országos áldomással végzik... mindegy!... jerünk tovább! városba ér, talpon minden férfi, asszony, gyermek, ifju, szól a zene, nótá járja s amint már nem mehet tovább, rákiáltanak:

— Ki a vivát?!

Ezrivel áll a nép együtt s egy közülök beszél, beszél, majd odább megy, más tömegre bukkan, a mely más beszédet hallgat és így bár merre tér, bárhová lép, erdőn, mezőn, falun s a nagy városoktan szüntelen csak beszéd, beszéd, miből Péter már mit sem ért, csak azt hallja, egyre hallja, bárha fülét két kezével erőszakkal is bedugja:

— Ki a vivát?!

Igy nem mehet fel az Urhoz, — gondolkozik, — meg kell tudnom miért e nagy sokadalom.

De bárhogyan törte a fejét, megfejteni még sem tudta a találos furcsa mesét. Ez azt mondja, hogy negyvennyolcz, amaz mást szól, hogy hatvanhét, ez független, szabadelvű, nemzeti amaz néppárt, párton kívüli, szól az egyik revizió

tehát a tisztelt ellenzéki választópolgárokat, hogy a szavazástól valamennyien tartózkodni sziveskedjenek. A nemzeti párt végrehajtó bizottsága.

— **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk, Beck Mátyás pancsovai tanító neje, ki huszon egy év óta volt tanítónője az alsóvárosi leány iskolának, hosszas szenvedés után, életének 43 ik évében elhunyt. Temetése ma délután ment végbe nagy részvét mellett.

— **Járványok a megyében.** Pancsováról jelentik, hogy a polgári és felső kereskedelmi iskolában az előadásokat újból beszüntették három hétre. Martin igazgató családjában ugyan ismét fellépett a kanyaró és emiatt még az ugyanazon épületben levő óvodából is hazaküldték a kicsinyeket. — Nagykikindáról írják: A gyermekek fojtogató róme, a difteritisz, vörheny, tifusz és sok más nyavalya kíséretében újból beköszöntött. Naponként újabb és újabb difteritisz esetek fordulnak elő, s most már majdnem minden utczában láthatók a vörös czédulák. A városi orvosi kar a betegek elkülönítése körül minden lehetőt megtesz.

— **Képes levelező-lapok.** A nagybecskereki kir. posta- és távirata hivatalnál különféle képes levelező-lapokat lehet kapni. Még pedig a bel földi, az ausztriai és németországi forgalomra 2, a nemzetközi forgalomra pedig 5 krajczárért.

— **Falusiak pöre.** Sok mindenféle furcsaság megtörténik a bánati szerb falukban és ezek közé tartozó esetet tárgyalt ma a nagykikindai kir. törvényszék. Markov Mita szőregi gazda Todorov Jutkával egy adásvételi szerződést kötött, melynek alapján 1500 frt vélelár hátralékot adott el az ingatlanra betáblázva. A fizetési határidő beállta előtt megjelent Markov Mita két szerb tanúval Pártos Simon szegedi ügyvéd irodájában és ott egy Todorov Jutkának magát kiadott egyénnek 1500 frtot fizetett ki és töle törlési engedélyt vett, melynek alapján a bekeblezett 1500 frtot telekkönyvileg kitöröltette. A fizetési határidő beálltakor Todorov Jutka a szerződés alapján végrehajtást kért Markov Mita adósa ellen, ki ugyanekkor a törlési engedély felmutatása mellett végrehajtás megszüntetési keresettel élt. Ezen alkalmal Todorov Jutka hamisnak nyilvánította a törlési engedélyt és a törvényszékhez kérte az iratokat átvenni, hol az eljárás megindított Markov Mita, mint tettes ellen, ugy Mocsin Stéva, Milanov Megity, Strain Panta és Gutty Lajos azonosságai és az okirat kiállításánál közreműködő tanuk ellen okirathamisításban segédkezés miatt. Todorov Mita panaszát arra alapította, hogy ő ekkor O-Szentivánon volt, tehát Szegeden Pártos ügyvédnél nem lehetett. A vádlottat felmentették. Panaszos és ügyész főlebbezték az ítélet ellen.

— így a másik kiegyezés, számszövetség, agrár politika, nekem ez kell, nekem meg az, ez lesz a jó, amaz vesztünk vagy halálunk okozza majd, fejünkre ily politika hozza csupán a kárt, a bajt. Szembe állnak, füttykös bottal, élesítve fent asszonyokkal. Minden szemben magasra csap a szenvedély heve, lángja s hogy ezredév ünnepét így rontja, tépi, ki sem látja.

Péter kábult fejjel rohan ki a lárma tömeg közül s még akkor is hogy szárnyra kap s a menyország kapujába teszi lábát, hangzik fel, mig becsapja maga mögött a mennyország kapuját, hogy:

— Ki a vivát?!

Osszetörve, elfáradva csak leroskad az Ur előtt, ki szeliden rámosolyog.

Uram, legyenek mindentudó, de annyit mit föld népe tud s tudni akar, én soha meg nem tanulok. A templomok bezárva mind, korcsma viszont tárva nyitva. Csak az az egy jó gondolat villant fel kábult fejembe, hogy az a nép bele nem fut a beszédek tenyerébe. Uram, ha volt már özönvíz és ha lesz majd tán özöntűz, ugy azt mondom, lenn a földön most az embert özönbeszéd pusztítja el.

Az Ur pedig Péter szaván elmulatva, szent királyok felé fordult és fakadt eme szavakra.

— István, László és ti többi nagy királyok, kik csatában, vészben, bajban nézetek megtartottatok, kik a derűs-borus napok között hazát szerveztetek, megóvtatok és örökbe utódokra ráhagyátok — ne féljete, a magyar nem magyar többé, ha pártokra nem szakadhat, multban így volt, így van ma is új ezredben, mit ígertem, ha nem lesz így — csak egy költő zengi majd, hogy élt „egy nemzet réges-régen”.

— **Az öngyilkosok városa.** A minap már megemlékeztünk róla, hogy Nagykikinda egész nagyvárosias jellegűt ölt az utóbbi időben. Mig mi Nagybecskerekiek alig vagyunk képesek egyszer egy hónapban valami históriát kapni a rendőrségi sajtóirodából, a nagykikindai újság-írókat folyton öngyilkossági hírekkel traktálják. Valami lehet a kikindai levegőben, hogy alig mulik el hét 1, 2, néha pláne több öngyilkosság nélkül. Talán az ősz keseríti el annyira az ot-tani pesszimiztákat, hogy eldobják maguktól az életüket, akárcsak valami rongydarabot, vagy az egymás példáján buzdulnak fel. Legutóbb, mint lapunkat értesítik, Martin József munkás ember hagyta itt a sokak szerint „hitvány sárteket”, de mint afféle szegény prózaias ember, a saját egyéniségéhez mérten is halt meg. Előkerített egy irgalmatlan hosszú kötelet és felakasztotta magát egy még hosszabb akáczfára a kis-erdőben. A kikindai vonat éppen akkor robogott be és az utasok szinte megkövesedve szemlélték, hogy miképen verdesi össze a szél Martin uram bokáját. Hogy mi vitte rá a végzetes lépésre, azt senki sem tudja.

— **Egy községi jegyző elfogatása.** Kisenőrről (Arad m.) távirják a „N.” nek, hogy Balta Simon bokszei jegyzőt a csendőrség ma elfogta. Az a gyanu merült fel ellene, hogy egy szomszéd községben rablőgyilkosságot követett el.

— **Megőrült a ravatal előtt.** Makóról írják: Vajás Árpád makói tanító néhány hó előtt megőrült s mint ilyen a lipótmezei cserzős tébolydába szállították, hol a halál megváltotta szenvedéseitől. A tragédiának azonban itt még nincs vége. — A halálesetről értesítették Vajás Árpád, nejét ki a sürgöny vétele után felutazott Budapestre, illetve a lipótmezei tébolydába, melynek egyik halottas kamarájában feküdt a férje ravatalon. A fájdalom egy pillanat alatt emberfeletti erővel túllépett a szerencsétlen aszony agyára, aki velőtrázó sikolyjal rogyott össze a koporsó lábánál. A körülötte álló szolgák felemelték az asszonyt s éleszteni próbálták, azonban a nő már csak mint élőhalott nyitotta fel ismét a szemeit. A fájdalomszülte örület teljes erővel tört ki rajta; szavaiból, kétségbeesett kiáltásaiból hiányzott az értelem, az összefüggés. — Végül az egész szervezete megtagadta a szolgálatot s teljesen megsemmisülve esett össze. Az asszonyt féltoltan hozták haza Makóra, hol, dacára az orvosok oadásának, csak órák választják el Vajásné a haláltól. Az eset annyival is inkább nagy részvétet kelt, mivel Vajásnének három kis gyermeke van.

— **Elveszett karperecz. Tegnap a Hunyadi- és Temesvári-utca között elveszett egy arany női karperecz. A megtaláló illő jutalomdíjban részesül a kapitányságnál.**

x Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen réger ismert házi szer a pemetefü. Ezen fünek kivonatából Réthy Béla b.-csabai gyógyszerész czukorkát készít, melyben a pemetefü méltán dicéért hatásossága kollekes izzel párosul. A pemeteczukorka minden gyógyszerertárban kapható. Egy doboz ára 30 kr.

Választások az országban.

Nagybecskerek, október 29.

Tegnap távirati tudósításunkat a következőkben egészítjük ki:

Budapest I. k. — Falk Miksa 766 szt.
 II. k. — Darányi min. 937 szt.
 III. k. — Vörös állam. 549 szt.
 IV. k. — Podmaniczky b. egyh.
 V. k. — Mezei Mór 439.
 VI. k. — Radocza János egyhang.
 VII. k. — Morzsányi Károly 1799 szt.
 VIII. k. — Berzeviczy Albert 1221.
 IX. és X. k. — Tolnay Lajos 490.

Ákosfalva — Légrady Károly.
 Battonya — Babó Lajos (sz.).
 Borosjenő — Solymosi László.
 Balassa-Gyarmat — Scitovszky (np.).
 Bonyhád — Perczel miniszter.
 Bazin — Matlekovics Sándor.
 Czepléd — Kossuth Ferencz.
 Csaca — Lánzy Leó.
 Csongrád — Gajári Ödön.
 Csáktornya — Wlassits miniszter.
 Dárda — Hentaller Lajos.
 Érsekújvár — Craus István.
 Fogaras — Mikszáth Kálmán.
 Felső-Vissó — Jónás Ödön.
 Fülöpszállás — Csávolszky Lajos.
 Félegyházán — Holló Lajos.
 Gödöllő — Wolfner Tivadar.
 Győr — Battyányi Lajos gróf.
 Jászberény — Apponyi Albert gróf.
 Kisbecskerek — Bessenyei Ferencz.

Kisszeben — Hódossy Imre.
 Késmárk — Veszter Imre.
 Komárom — Tuba János.
 Muraaszombat — Szapáry László gr.
 Máramaros Sziget — Murányi Imre.
 Makó — Justh Gyula.
 Monor — Lukács Gyula.
 Nagykapos — Komjáthy Béla.
 Nagybánya — Láng Lajos.
 Nógrád — Beniczky Árpád.
 Oláhfalva — Dániel Gábor.
 Orszlyfalva — Blaskovich Ferencz.
 Pápa — Fenyvessy Ferencz.
 Pécska — Issekutz Marcezi dr.
 Pécs — Aidinger János.
 Pinczehely — Rátkay L.
 Rittberg — Vargics Imre.
 Sátorajajuhely — Dókus Ernő.
 Somorja — Sággy Gyula.
 Sopron — Fabiny Teofil.
 Esztergom — Frey Ferencz.
 Szepsi — Horánszky Nándor.
 Szikszó — Péchy Tamás.
 Szeged I. k. — Tisza Lajos.
 II. k. — Polczner Ernő.
 Szalánta — Brázay Kálmán.
 Szegvár — Helffy Ignác.
 Tápé — Enyedi Lukács.
 Titel — Zákó Milán.
 Zombor — Széchenyi József.
 Gyöngyös — Visontai Soma.
 Gyulafehérvár — Mohay.
 Halason — Latkóczy államtitkár.
 Hajdu-Böszörmény — György Endre.
 Ipolyság — Zichy Jenő gróf.
 Igló — Münnich Aurél.
 Arad — Hyeronymi.
 Baja — Plósz államtitkár.
 Debreczen I. k. — Thaly Kálmán.
 II. k. — Király Ferencz (sz.)
 Hódmezővásárhely — Endrey Gyula.
 Kecskemét I. k. — pótválasztás Zichy Nándor és Nagy között.
 Kecskemét II. k. — pótválasztás Horváth Á. és Kossuth között.
 Kolozsvár — Hegedüs Sándor.
 Apatin — Bedő államtitkár.

Legújabb hírek.

A Kánitz bankja.

Budapest, okt. 28. A börzekörök részvételteljes érdeklődése mellett folytatták ma a végtárgyalást Kánitz sikkasztó bankár ügyében. A perbeszédet voltak soron. A királyi ügyész vádindítványában ismertette Kánitz manipulációját, a melynek egyetlen célja volt a fosztogatás. Többszörös csalásért emel ellene vádat s szigorú megbüntetését kéri. Maga Kánitz is szót kért s félórahosszat beszélt arról, hogy ő senkit sem akart megkárosítani, hogy jóhiszeműleg járt el, s hogy tisztá szivből sajnálja klienseit, akik az ő révén károsodtak. A törvényszék ezután visszavonult s kihirdette az ítéletet, mely huszonnégy-szeres csalásért hat esztendei fegyházra ró a vádlottra. A vizsgálati fogságból egy esztendőt beszámítottak neki. Az ügyész és a vádlott felebbezték.

Csigorin diadala.

Budapest, okt. 28. A nemzetközi sakkturna két championja ma végezte be döntő küzdelmét a lipótvárosi kaszinóban. Csigorin megverte Charouseket s ezzel a budapesti nemzetközi sakkturna első győztesévé küzdötte fel magát.

Táviratok.

Az udvar elutazása.

Budapest, október 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ő felségeik a király és a királyné ma délután a fővárosból elutaztak.

Választások.

Budapest, okt. 28. (Feladatott d. u. 3 ó. 35 percz*)

Szabadelviük.

Belényes — Beöthy Algernon.
Mező-Kászony — Lónyay Géza.
Maros-Ujvár — Kemény András báró.
Budapest VI. k. — Radocza János.
Nagy-Mihály — Vay Ernő gróf.
Oihálfalu — Dániel Gábor.
Trencsén — Rakovszky Géza.
Rékás — Janicsári Sándor.
Fehértemplom — Szivák Imre.
Girált — Kőszeghy Sándor.
Csákova — Mayer József.
Zólyom — Halasi Gyula.
Deés — Teleki Domokos gróf.
Temesvár — Fejérváry báró miniszter.
Homonna — Andrássy Sándor gróf.
Dunaszerdahely — Erdély miniszter.
Ohlánd — Heltai Ferencz.
Abrudbánya — Lukács miniszter.
Bogsán — Szögyény László.
Nagy-Zerlencz — Szerb György.
Szászabánya — Pulczky Agost.
Gyulafehérvár — Molnár Sándor (szavazattöbbség.)

Nagy-Komlós — Belicska Béni (550 szótöbbséggel.)

Lovrin — Rónay János (596 szt.)

Török-Kanizsa — Talián Béla (704 szótöbbséggel.)

Kossuth-párti.

Nádudvar — Papp Elek.

Párton kívüli.

Nagy-Marton — Asbóth János.

Budapest, okt. 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) (Feladatott 11 óra 40 percz.) Megválasztattak a szabadelvi programmal:

Ersekujvár — Craus István.

Ó-Becse — Gombos Béla.

Szigetvár — Biderman Rezső.

Pásztó — Kubinyi György.

Léva — Leidenfroszt László.

Bellus — Zsámbokrédi Emil.

Német-Ujvár — Rosenberg Gyula.

Kőszeg — Szájbely Gyula.

Budapest, október 29. (Feladatott d. u. 1 órakor.)

Nemzeti pártiak.

Tisza-Lök — Kornis Ferencz.

Abony — Gullner Ferencz.

Göncz — Zichy Jakab gróf.

Néppártiak.

Nagy Kanizsa — Zichy Aladár gróf.

Alsó-Lendva — Marsovszky Endre.

Rum — Buzáth Ferencz.

Zalaegerszeg — Farkas József.

Kossuth pártiak.

Kis-Várda — Farkas Balázs.

Nagy-Kálló — Mezősi Béla.

Párton kívüli.

Sárvár — Förster Ottó.

Budapest, október 29. (Feladatott 2 óra 25 perczkor.) Szabadelvi párti programmal megválasztattak a következő képviselők:

Kovácsna — Sándor József.

Diószeg — Dr. Sámuel Lázár.

Galgóc — Rudnyánszky Béla.

Vágvece — Széchenyi Aladár gróf.

Baán — Polyák Béla.

Tasnád — Kovácsi Sándor.

Nagy-Honda — Simó Lajos.

Szenicz — Zmertych Iván.

Erzsébetváros — Dániel Márton.

Krassó — Szuhányi Ferencz.

Nagykároly — Károlyi István gróf.

Nemzeti pártiak:

Szobráncz — Tomesányi László.

Aranyos-Megyes — Szentiványi Gyula.

Korpona — Ivánka Oszkár.

Néppárti:

Privigye — Jurics Mihály.

Kossuth pártiak:

Mátészalka — Kende Béla.

Fehérgyarmat — Luby Géza.

*A táviratot megfoghatlan okokból tegnap este 7 óra után vettük kézhez. A szerk.

Karczag — Madarász Imre, (Jókai Mór ellenében.)

Kapos — Komjáthy Béla.

Nagyszentmiklós, okt. 28. (A „Torontál” eredeti távirata. Feladatott este 8 óra 20 perczkor.) Eppen most jelentették ki a szavazás eredményét, mely szerint Nákó Kálmán grófra 1428, Telbisz Jánosra pedig 317 szavazat esett. A gróf e szerint 1111 szavazattöbbséggel megválasztott a nagyszentmiklósi kerület országgyűlési képviselőjének.

Az eddigi eredmény.

Budapest, október 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Eddig 313 választás esett meg. Ebből esik a

szabadelvi pártira	218,
nemzeti pártira	23,
Kossuth-pártira	37,
Ugron-pártira	5,
néppártira	14,
pártonkívüli	10,
pótvalasztás	5,
megszakított	1.

A szabadelvi párt nyert a nemzeti párttól 17, a Kossuth-párttól 12, az Ugron-párttól 16, a néppárttól 1, pártonkívülitől 12, összesen 58 mandátumot. A szabadelvi párt vesztett a nemzeti párttal szemben 2, Kossuth-párttal szemben 6, néppárttal szemben 3, pártonkívülivel szemben 3, összesen 14 mandátumot. A szabadelvi párt eddigi tiszta nyeresége 44 mandátum.

A szatmári választás.

Budapest, okt. 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint nekünk telegrafálják, Szatmárt a választás meglehetősen mozgalmalás képet öltött. Chorin Ferencz szabadelvi pártja szavaz a sorshuzás szerint először és a tömör pártnak felvonulása az Ugron-pártiaknál nagy konsternációt idézett elő. Korteseik és érdekeltjeik mindent megtesznek jelöltjük érdekében és erősen fanatizálják a népet, de minden erőlködésük mellett is Chorin győzelme biztos.

Választási harcok.

Budapest, okt. 29. (A „Torontál” eredeti távirata.) Gödöllőről sürgönyzik, hogy a gödöllői választásról visszatérő szabadelvi párti választókat Turán az ellenzékiek megtámadták. A kivonult csendőrség kénytelen volt fegyverét használni, minél fogva egy ember meghalt, kettő pedig életveszélyesen megsebesült. Dány községben pedig a választásra induló szabadelvi Wolfner-pártiakat az asszonyok és gyermekek a kocsiokról lerángatták.

Nyilttér.***Nyilt levél**

Krsztics János urhoz,
mint képviselőjelölthez!

Az országgyűlés feloszlása előtt Ön azzal a kijelentéssel, hogy az országos szabadelvi pártnak feltétlen híve, többeknek ígéretét, másoknak pedig szavát vette, hogy a menyiben a szabadelvi párt programja alapján képviselőjelöltnök fellép, Önre adják szavazatukat. Később — a mint hírlik — házról házra járt szavazatokat gyűjteni, és hogy az adott ígéret beváltását biztosítsa, aláírási ívet nyitott és az ekként b. látogatásával kitüntetett választókat azon aláíratva. Ön tehát olyan szerződést kötött, mint Mephisto Fausttal. Megvette a lelküket és ezek felett rendelkezik! Csak hogy Mephisto megadta az ellenértéket: Margit szerelmét; Ön azonban az ellenértékkel még mindig adós, mert még nem fejtette ki ország-világ előtt azt a programot, a melynek alapján mandátumot akar vállalni, sőt eddigi viselkedése azt a gyanút kelti, hogy Önben megbizni nem lehet.

Mielőtt kifejtjenék azokat az okokat, a melyek ennek a gyanúnak a felmerülését támogatják, engedje meg, hogy azoknak a gondolatmenetét ismertessük, a kik Önnek ígéretet tettek.

Vannak ezek között olyanok, akik önnek személyes jó barátjai, érdektársai, szövetségesei,

és polgármesteri állásból kifolyólag lekötöztetettjei és akik ez okból Önre adták volna szavazatukat még abban az esetben is, ha Ön bármely ellenzéki párt programját tette volna magáévá; vannak olyanok, akik azért szegődtek az Ön zászlaja alá, mert a megye ellen akartak állást foglalni, és ennek akartak kellemetlenséget okozni, ha nem azt a jelöltet támogatják, aki az ő jó akaratából indul a választási küzdelembe; vannak végül olyanok, akik — és mi is ez utóbbiak közé tartozunk — abból az egészséges politikai gondolatból indultak ki, hogy nem magyar születésű szabadelvi párt ember jusson be a képviselőházba, hogy szaporítsa azt a kis, hazafias szerbekből álló gardát, a melyhez báró Nikola Fedor, Luppa Péter, Jovanovits Istvan, Joánovits Iván, Zákó Milán és még néhányan tartoznak, akik a magyar állameszmének feltétlen lelkes és rendíthetetlen hívei; hogy legyen a parlamentben minél több szerb, akik avatottan hirdessék, hogy a nemzetiségi bujtogatók által világgá kürtölt magyar türelmetlenségnek, erőszakosságnak, törvénytörésnek, hamis jelszavakkal felcifrázott legendája hazugság; hogy legyen ott minél több szerb, aki állásának tekintélyével és meggyőződésének melegevel, saját nemzetiségét az igaz utra vezesse.

A jelzett kategóriákban nincs egy magyarul érző ember sem, a ki Önnek ígéretet tett volna, ha tudja, hogy Ön a nemzetiség állítólagos sérelmeinek az álláspontján áll, mert mindegyik jobban szereti hazáját, mint a hogy gyűlölet-ellenségeit; és mindegyik fölébe helyezi hazaszeretét az Ön iránt érzett személyes vonalmai nak és az Ön iránti lekötöttség érzetének!

De áttérünk most már arra, hogy mi teszi előttünk gyanúsá az Ön elvhltségét és hogy mi kelti fel annak a látzatát, mintha Ön csak ajakára vette volna a szabadelvi pártba való tartozását, de szívében más elveket honolnak.

Ön eddig nem keresett alkalmat arra, hogy nyíltan kiálljon a fórumra és elmondja programját a választók által megértett nyelven, hogy kifejtse minden magyar pártinak egyaránt sarkalatos azt a tételét, amely az egységes magyar politikai nemzetben birja létének alapját; hogy megmondja saját nemzetiségének, hogy ők a magyarokkal egyenlő jogokkal bírnak és hogy mindenki, nemzetiségi és valláskülönbőség nélkül, e magyar hazában, egyéni értékének megfelelően érvényesülhet; hogy hazugság az, mintha Magyarországon elnyomnák az idegen nemzetiségeket; hogy a bujtogatók hazug jelszavakkal vezeték félre a politikai érettséggel nem bíró házékeny tömeget; hogy ok nélkül keltik fel bennünk a magyarok elleni gyűlöletét, mert ezek nekik jobban rosszban hű osztályosai, és nem mondta el azt mind, amivel az Ön ékeskölése félrevezetett fajrekonait meggyőzőleg felvilágosította volna.

E helyett Ön, külön conventiculumokban a szerbeknek, a németeknek, az iparosoknak s mindazoknak, akiket külön érdekkörökhöz tartozónak vélt, külön-külön elmondotta, hogy Ön mit akar, Öntől mire számíthatnak, és hogy Ön minden körnek saját vélt érdekét ígérhette csak megvalósítandónak: azt engedje meg, de el kell hinnünk, mert hiszszavazatát csak így nyerheti meg. Hogy ily módon egymást kizáró, egymás mellett meg nem állható elveket vallott, azt mindaddig el kell hinnünk, amíg egy minden választónak egyaránt szóló programot ki nem fejt; el kell hinnünk, mert multjában nincs meg az a garanciánk, hogy Ön a hazának hű fia, mert Ön, mint volt omladinista Navarrai Henrikkel tartott, akinek megért Páris egy misét, Önnek pedig a polgármesteri szék fölött azzal, hogy addig, míg közhivatalban van, félre tegye nemzetiségi álmait. De hátha ezek új életre kelnek, mihelyt meg lesz az új pályája, az új kenyere!

Az Ön multja Önnek kettős kötelességévé tette volna, hogy elhallgattassa a kétkezdőket; a vett ígéret pedig egyenesen arra utalta, hogy Ön is aláírja a szerződést, hogy maradandó nyoma legyen az Ön hazafiságának, hogy attól a jövőben se térhessen el. Így, ahogy az Ön helyzete ma alakul, Ön nincs lekötve nekünk.

Azok tehát, kik jóhiszeműleg hittek az Ön szavának, adott szavuk alól fél vannak oldva, mert az ígéret részünkről abban a feltevésben tétetett, hogy Ön megalkuvást nem ismerő hazafi, és hogy ennek alkalmas módon, nyíltan, mindenki előtt megérthetően kifejezést fog adni.

Ön ezt nem tette!

Mi pedig a szabadelvi pártba trójai falovat becsempészni nem engedhetünk.

Több szabadelvi párti,
Önnek ígéretet tett választó.

Városi színház.

N. Beeskerek, csütörtök, 1896. október hó 29 én

A BAGDADI HERCZEGNŐ.

Színmű 3 felvonásban. Irta ifj. Dumas Sándor. Fordította: Paulay Ede. (Rendező: Peterdy.) Kezdeté este fél 8 órakor.

*Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget. A szerk.

Arverési hirdetmény és feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az első nagybecskereki hengermalom Annan és Wingler cég végrehajthatónak, Gruin Mita nagybecskereki lakos végrehajtást szenvedő elleni 33 frt 69 kr. tőke követelés s jár. iránti végrehajtási ügyben az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területében levő Nagybecskerek község 1274. sz. tkvben 2254. hrsz. alatt felvett 1309. ö. i. sz. ház 240 □-öl beltelekkel, tehát a végrehajtáson kívül álló társtulajdonos kk. Gruin Katicza és Gruin Józsa jutaléka is 464 frt kikiáltási árban 1896. évi november hó 28-ik (Huszonnyolcz) napjának délelőtt 10 órajakor ezen kir. törvényszék telekkönyvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felüli ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitézött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át vagyis 46 frt 40 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított, s az 1881. évi november 1 én 3333 ig. min. rend. 8. §-ban jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles a vételért 2 egyenlő részletben és pedig az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számított 30 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 6%-os kamatokkal együtt szabályszerű letéti kérvény kapesán s az 1881. évi december hó 6-án 39725. I. M. rendeletben előírt módon a nagybecskereki kir. adóhivatal, mint bírói letét pénztárnál befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletben beszámíttatik.

4. Vevő köteles az épületeket a birtokba léptetés napjától tűzkár ellen biztosítani, s a biztosítási bárczát a birtokba léptetés napjától számított 15 nap alatt a tkvi hatóságnál bemutatni.

5. Az árverés jogerőre emelkedése után mindenestre azonban csak az árverés napjától számított 15 nap leteltével (amennyiben az 1881. LX. t. cz. 187. §-a értelmében utóajánlatot senki sem ad) a vevő az ingatlan birtokába lép s vételi bizonyítványt kap.

6. A tulajdonjog bekebelezése csak a vételárnak s kamatainak teljes bevezetése után lesz hivatalból elrendelve, a vevő javára, az átruházási költségek a vevőt terhelik.

7. Amennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tenne, a megvett ingatlan az érdekelt felek bármelyikének kérelmére s az 1881. LX. t. cz. 185. §-a értelmében a vevő veszélyére s költségére bánatpénzének elvesztése mellett újabb árverés alá lesz bocsátva s csupán egy határidőnek kitézés mellett az előbbi kikiáltási áron alul is el lesz adva.

A vevő azon esetben ha az ingatlan a korábbi vételárnál olcsóbban kelne el, a régebbi és újabb vételár közti különbséget megtéríteni tartozik, ellenben a netaláni többlet őt nem fogja illetni.

Végrehajtató követelése áll 33 frt 69 kr. tőkéből, ennek 1893. évi február hó 10-től folyó 6%-os kamataiból, 13 frt 50 kr. már megállapított s az árverési kérvényért 10 frt 60 kr. meghatározott költségekből.

Kelt a nagybecskereki kir. törvényszék, tkvi hatóságánál, 1896. évi aug. hó 26 án.

Witt László,
kir. törvényszéki bír.

M e g h i v ó

„A torontáli helyi érdekű vasutak részvénytársaság” részvényeseinek folyó évi november hó 16-án délután 4 órakor Nagy-Becsckereken a megye székházában tartandó

rendkívüli közgyűlésre.

Napirend:

1. A temesvár-módsi h. é. vasut részvénytársaság egyesítése a torontáli h. é. vasutak részvénytársasággal.

2. A szécsány-alibunár és számos-antalfalvai vonalak építése tárgyában kötendő szerződés jóváhagyása.

3. Jóváhagyása a „Torontálmegyei keskenyvágyú h. é. vasutak” engedélyeseivel szemben az előzetes költségek viselése tárgyában elvállalt szavazatosságnak.

Részvények a társasági főpénztárnál vagy Torontál vármegye főpénztáránál teendők le.

Kelt Nagybecskereken, 1896. évi október hó 26-án.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

16. §. A közgyűlésen minden tíz törzsrészvény és minden tizenöt elsőbbségi részvény birtokosát egy-egy szavazat illeti meg, szavazat egyenlőség esetében pedig az elnök szavazata dönt, több mint száz szavazat egy személyben nem egyesíthető.

Azon részvényesek, kik a közgyűlésen személyesen, vagy képviselőik által részt venni kívánnak, tartoznak részvényeiket a még le nem járó szelvényekkel együtt nyolcz nappal a közgyűlés megtartására kitézött határrnap előtt a társaságnál vagy az igazgatóság által a meghívási hirdetményben kijelölt helyeken letenni.

A letett részvényekről elismervény adatik, mely igazolásul szolgál a közgyűlésen való részvételre.

Az államkincstár, Pancsova város közönsége és Torontál vármegye a társaság közgyűlésein szavazataikat a birtokukban lévő részvények arányában egy-egy megbízott által is gyakorolhatják, részvényeiket pedig letenni nem tartoznak.

Gyermekruhák 20 faconban
dus választékban, minden darabon
nyomatott szabott áruk. Kovács
Gedeon, Nagybecskerek, legolcsóbb
és legjobb bevásárlási forrás.

823b-17.7

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a törökbecsei tekintetes kir. járásbíróóság 3679, 3771., 4470., 7536., 19., 3912. polg. 1895/6. számú végzése által Götzmann és Merő, Schatz M., Bruszt J. és fia bpesti, Deutsch Mátyás szolnoki, Pavako Fer., Deutsch testv. temesvári cégek végrehajthatók javára Szalai Vilmos és neje Viola törökbecsei lakosok ellen 43 frt 10 kr. 107 frt, 152 frt, 51 frt, 10 frt, 237 frt 69 kr. tőke, ennek 1894/5/6. évi I/1, IX/19, VI/30, VII/9, III/30, I/31 há napjától számított 5-6% kamatai, s eddig összesen 15 frt 20 kr, 28 frt 15 kr, 29 frt 15 kr, 66 frt 35 kr, 2 frt 35 kr és 44 frt perköltség erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felül foglalt és 431 fitra becsült különféle bitorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 4287., 6944., 6946., 837., 19., 5041. polg. 1895/6. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis T. Becsén alperesek lakásán leendő eszközzésére 1896. évi november hó 12-ik napjának délutáni 2 óraja határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az előlverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt T. Becsén, 1896. évi október hó 7-ik napján.

Rankovits István,
kir. bir. végrehajtó.

1013-1.1

Pályázati hirdetmény.

Egy az adókövetésben jártas irnok, 30 frt havi fizetés és némi jövedelemmel azonnal állást kaphat alulírott nál, mint községi helyettes irnok kifogástalan magaviselete és munkássága esetén megválasztásra számíthat, szerb és német nyelvet tudók előnyben részesülnek.

1011-1.1

Szerb-módsi jegyzőség.

Hirdetések

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

H i r d e t é s.

A „Torontál vármegyei közp. hitelintézet mint szövetkezet”

f. évi november hó 9-dikére hirdetett

alakuló közgyűlése

közbejött akadály folytán u. a. hó 14-ik napjára halasztatik el. Ennélfogva az érdekeltek meghivatnak, miszerint ez utóbbi napon délelőtt 10 órakor sziveskedjenek a megye székházában megjelenni.

A végreh. bizottság nevében:
Rónay Jenő,
főispán.

1016-1.1